

ζωϊκόν λεγόμενον **αἰῶνα**, αἱ δ' ἐπ' αὐτῆς ἀπαντῶσαι γεωλογικαὶ διαστρώσεις συνίστανται ἐκ τῶν ἐξῆς κυρίων στοιχείων :

1) Ἐκ τῶν ἀρχαίων μεταμορφωσιγενῶν σχιστολίθων (*) (μαρμαρυγιακῶν) καὶ μαρμάρων, ἀποτελούντων διαστρώσεις κατ' ἐπαλλαγὴν. Τὰ πετρώματα ταῦτα δεικνύουσι κλίσιν τιὰ πρὸς δυσμάς, ἀποτέλεσμα τῶν μεγάλων πτυχῶν, ἃς ἔπαθεν ἡ γῆ κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς στερεοποιήσεώς της.

2) Ἐκ τῶν νεωτέρων ἠφαιστειογενῶν πετρωμάτων τοῦ **καινοζωϊκοῦ** αἰῶνος, ὧν πολλὰ καὶ ποικίλα εἶδη ἀπαντῶμεν ἐπὶ τῆς νήσου. Τούτων οἱ ἀνδρῆσαι, ὄψιανοὶ καὶ τραχεῖται ἐξεχύθησαν ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς κατὰ τὴν ἠώκαινον ἐποχὴν τῆς τριαδικῆς περιόδου. Ἡ ἠφαιστειότης ἐξηκολούθει ἕκτοτε ἐνεργοῦσα ἐν τῷ νῦν Αἰγαίῳ πελάγει καὶ δίδουσα χώραν εἰς σχηματισμὸν ὑψωμάτων καὶ λιμνῶν. Κατὰ δὲ τὴν πλειόκαινον ἐποχὴν, ὅτε ἐγεννήθη τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἐσχηματίσθησαν ἐπὶ τῆς νήσου αἱ διαστρώσεις τοῦ βασανίτου, αἱ δὲ λίμναι ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ κόλπων. Σημειώτεον δ' ὅτι πετρώματα ἐκρήξιγενῆ τοῦ ἀζωϊκοῦ αἰῶνος, ὡς π. χ. γρανίτας, δὲν ἀπαντῶμεν ἐν Μυτιλήνῃ, ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι ἡ ἠφαιστειότης τῆς νήσου ἠσύχαζε κατὰ τὴν ἀζωϊκὴν καὶ μεσοζωϊκὴν αἰῶνα μέχρι τοῦ τέλους τῆς κρητιδικῆς περιόδου, ὅτε καὶ οἱ ὄφειται καὶ περιδοτῆται ἐξεχύθησαν.

3) Ἐξ ὕδατογενῶν διαστρώσεων μικρᾶς ἀξίας. Εἰς τὰς διαστρώσεις ταύτας ἀνήκουσιν ἀρχαῖαι καὶ νεώτεραι προσχώσεις, ἄμμοι καὶ πυρόλιθικὰ κροκαλοπαγῆ (roundings) τῆς πλειοκαινοῦ ἐποχῆς καὶ νεώτερος λιμνογενῆς ἀσβεστόλιθος.

* *

Ἐκ τοῦ πρώτου εἶδους τῶν Πετρωμάτων ἀπαντῶμεν σπουδαίας διαστρώσεις μεταξύ πρωτεοῦσης καὶ τοῦ ὄρους Ὀλύμπου ἀφ' ἐνὸς καὶ τοῦ κολπίσκου τοῦ Μακρηγυαλοῦ μέχρι τῆς κωμοπόλεως Ποταμοῦ ἀφ' ἑτέρου. Ἐχουσι δὲ τὰ στρώματα ταῦτα τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἣν καὶ αἱ ὁμοίας φύσεως διαστρώσεις τῶν πρὸς Β. τῆς νήσου ἀκτῶν τῆς Μ. Ἀσίας καὶ αἱ τῆς νήσου Χίου, δηλ. ἀπὸ ΒΒΑ πρὸς ΝΝΔ, ἀποτελοῦντα στρώματα περιπεπλεγμένα ἐκ μαρμαρυγιακῶν σχιστολίθων, σχιστολίθων (ἀργιλικῶν καὶ χαλαζιακῶν) καὶ μαρμάρων. Τὸ βουνὸν Κέδρινον καὶ ἡ πλατανόφυτος πηγὴ τῆς Καρώνης ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἀγιάσσου ἀποτελοῦνται ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, ἐπίσης καὶ τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῆς νήσου Ὀλυμπος (Ἅγιος Ἡλίας) ὕψους 940 μέτρων (1) ἢ κατὰ τὰς ὑπὸ ἀγγλων καταμετρήσεις 3080 ἀγγλ. πόδας (ὁ ἀγγλικὸς ποῦς = 0,3047 μέτρου), περὶ τὸ ὅποιον ὁ τὴν νῆσον ἐπισκεψάμενος γεωλόγος κ. Fouqué εὔρεν ὠραίους κρυστάλλους δολομίτου. Ἐκ μαρμάρου ἀποτελοῦνται καὶ τὰ παρὰ τὸ

(*) Εἰς τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὄρους ἠκολούθησα τὰ μαθήματα τοῦ σεβαστοῦ μου καθηγητοῦ κ. Κ. Μητσοπούλου.

(**) Ἴδε Itinere auf der Insel Lesbos von Kiepert und Goldewey 1890. Ὑπὸ τοῦ ἀρχαιολόγου Conze σημειοῦται τὸ ὕψος τοῦ Ὀλύμπου 1030 μ. Ἴδε Reise auf der Insel Lesbos 1865.

χωρίον Κεραμινὰ ὑψώματα τῆς Λάρισσας, (Λαρισσαῖαι πέτραι), παρ' οἷς ἀναβλύζουσιν ὕδατα ἄφθονα, καθὼς καὶ τὰ πρὸς Α τῶν Μυστεργῶν ὀλίγον ἀπέχοντα ἀπότομα πρὸς τὴν θάλασσαν ὑψώματα τὰ κοινῶς καλούμενα Κακοπετραδαριά(1) ἐφ' ὧν διέρχεται νῦν ἡ μεταξὺ Μυτιλήνης —Μανδαμάδου ἀμαζωτῆ ὁδός. Τὰ στρώματα ταῦτα πάντα φαίνονται ὄντα λίαν ἀρχαῖα, τοῦ ἀζωϊκοῦ ἢ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος, δὲν εἶναι δ' ὀρθὸν οὐδ' ἐνταῦθα νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ θεωρία τοῦ Neumayr, ὅστις θεωρεῖ τὰ τοιαῦτα μεταμορφωσιγενῆ πετρώματα τὰ περὶ τὰς Ἀθήνας καὶ πολλῶν μερῶν τῆς Ἑλλ. χερσονήσου ὡς παραχθέντα ἐκ τῶν τῆς κρητιδικῆς περιόδου (2), διότι τὰ παλαιοζωϊκὰ πετρώματα ἀφθονοῦσι κατὰ τὴν Μ. Ἀσίαν ἐν γένει, ὡς καὶ ὁ ἴδιος Neumayr παρετήρησε τοῦτο. Τὸ ὄριον τῶν διαστρώσεων τούτων ἀποτελοῦσιν ἐπὶ τῆς νήσου οἱ ὄφειται (προελθόντες κυρίως ἐκ μεταμορφώσεως περιδοτιτῶν καὶ πικιοτιτῶν) καὶ περιδοτῆται ἀνήκοντες εἰς τὰς ἀρχαιότερας ἐκρήξεις. Τοιαῦτα δὲ στρώματα ἀπαντῶσι παρὰ τὴν κώμην Τρότα, ὅπου εἶνε κυρίως κροκαλοπαγῆ ὀφειτικά, παρὰ τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Μαλέα, σχηματίζοντα τὰ ὑψώματα τὰ περὶ τὸ ὄρος Ἀμαλῆ 530 μ. ὕψους, καὶ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ὀλύμπου μέχρι τῆς Βαστρίας (πεδιάδος) σχηματίζοντα καὶ μέγα μέρος τοῦ μεγάλου ἐκ πευκῶν δάσους «Τσαμλίκι». Μικρὰν ὀφειτικὴν διάστρωσιν ἀπαντῶμεν καὶ παρὰ τὸν Μανδαμάδον. (3)

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

Μέτρα κατὰ τῆς δυσσομίας τοῦ στόματος. Εἰς πολλοὺς τοῦ ἀνθρώπου συμβαίνει τὸ στόμα ν' ἀποπνέῃ δυσσομίαν τιὰ δυσάρεστον διὰ τοὺς μεθ' ὧν συνδιαιλόνονται· τὸ κακὸν τοῦτο μετριάζεται κατὰ πολὺ ἢ καὶ ἐξαφανίζεται ὀλοτελῶς, ἐάν τις κάμη τακτικούς γαργαρισμοὺς διὰ μιᾶς τῶν δύο κατωτέρω σημειουμένων διαλύσεων.

1ον. Λαμβάνονται :

Ἴτελικῶν ὀξέος	5	γραμμαρία
Σακχαρίνης	4	»
Διττανθρακικῶν νατρίου	5	»
καὶ οἰνοπνεύματος καθαροῦ	158	»

Σχηματίζεται διάλυμα καὶ ἐξ αὐτοῦ μεταχειρίζεται τις ἐν κοιλίῳ τοῦ καφῆ ἐντὸς ἐνὸς ποτηρίου ὕδατος, δι' οὗ ἐκτελεῖ γαργαρισμοὺς πολλάκις τῆς ἡμέρας.

2ον. Λαμβάνονται :

Βόρακος	1	γραμμαρία
Οἰνοπνεύματος	2	»
Θυμειαίου	1}2	»

"Υδατος ἀπεσταγμένου 1000

Καὶ διὰ τοῦ οὕτως ἀποτελουμένου διαλύματος γίνονται οἱ γαργαρισμοὶ πολλάκις τῆς ἡμέρας.

N. Γερμανός.

(*) Ἐν τῇ ὑπὸ Στ. Ἀναγνώστου «Λεσβιάδι» σελ. 132 ἀναφέρονται αἱ Λαρισσαῖαι πέτραι ὡς ἐνταῦθα κείμεναι.

(**) Ἴδε Κ. Μητσοπούλου «Γεωλογικὴ διαμόρφωσις τοῦ Ἑλλ. ἐδάφους» σελ. 29. ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Προμηθεῦς.

(***) Παρὰ τὴν κωμόπολιν ταύτην εἰς τὴν θέσιν «Λεσβάδος» εὔρεθη τὸ 1888 ὑπὸ τινος ἐργάτου μικρὸν ἀλλὰ κομψὸν σπήλαιον σταλακτιτῶν, ὅπερ ὅμως οἱ Μανδαμαδιῶται εὐσυνειδήτως κατέστρεψαν.